

Szeptember 10.

A gyerekek már egy hete iskolába járnak, a vándorló madarak közül a korábban indulók már elhagytak bennünket, és a később útra kelők is már készülődnek. Csütörtökön vannak a nyári szerelmek, a vakáció örömei. Ezek az ősz visszavonhatatlan előjelei? Igen. Szeptember 10., a meteorológiai ősz kezdete, de a csillagászati értelemben vett ősz még később következik be.

De honnan van ez a dátum, ami a meteorológiai ősz kezdetét jelöli? Az utóbbi évek eléggé rapszodikus időjárását leszámítva, az az általános megfigyelés, hogy Magyarországon csak három hónapig tart a nyár, augusztus végéig. Innen adódik az a régmúltba visszanyúló iskolai rendtartás is, hogy nálunk szeptember első napjaiban kinyitják a kapukat az új tanévre. Valóságban az időjárás azonban rendszerint úgy alakul, hogy szeptember első harmad része még nyáris. A nyár tehát valóban belenyúlik a szeptemberbe, majd 10. és 20. között szokott jönni a hirtelen, kellemetlen változás: a leheléssel együtt járó kiadás eszés. Az érzékenyek egészségi állapota is megintyulni ezt a változást, kedélyállapotunkra sem közömbös. Ilyenkor már az sem túlságosan nagy vigasz, hogy a hónap utolsó tíz napja is-

mét nyáriassá válhat, az esők megszünnének, a hőmérséklet is fokozatosan emelkedik, s nemegyszer az utolsó napokban hőhullámok alakultak ki az utóbbi években. A nyárnak ezt a bearanyozó, végső búcsúját szoktuk „venasszonyok nyará”-nak nevezni. Tehát, ez a nyáris ősz, vagy őszi nyár még csak az időjárásban jelentkezik, csillagászati értelemben még nincs itt az ősz, mert a nappalok még körülbelül 10 perccel hosszabbak az éjszakánál. Az őszi napjegyenlőség kezdete: szeptember 23.

A földi élővilág azonban nem a csillagászati őszhöz igazodik, azt meghagyja inkább a tudományoknak. A lombok őszi sárgulása, majd aranylása át barnulása szeptember 10-től feltartóztatlanul halad előre. Mindazok a biokémiai folyamatok, amelyek ilyenkor lejátszódnak a természetben, a meteorológiai környezetben beállt változások eredményei.

Érdemes feljegyezni azt a sokszor megfigyelhető jelenséget, hogy az átmenet a nyárból az őszbe igen drasztikus. Ilyenkor átmenet nélküli időváltozás lép meg bennünket, ellentétben a többi évszak közötti, lassú, fokozatos átmenettel. Ez is csak általánosságban érvényes, mert

emlékezhetünk az utóbbi években olyan tél-tavas átmenetekre, amikor az átmeneti kabátot elő sem vettük, ott maradt a szekrényben. Nem egyszer így jártunk a nyárral is, a nyáris tavaszról egyből beköszöntött. Előfordultak ilyen esetek is, de nem ez az általános. Az évszakok változásában rendszerint érvényesül a visszatérés törvénye, mely szerint az első őszi rosszabbodás után, ha sokszor késéssel is, de mindig kapunk még időnként a nyárra emlékeztető, hatásában már természetesen gyengébb, szép és kellemes napokat.

Az is igaz viszont, hogy földi tevékenységünkkel befolyásolhatjuk az éghajlati viszonyokat. Ha a sztratoszférában növeljük a finom eloszlató köd-, füst- és gázfüggöny vastagságát, melegebbé válik a bioszféra, így növekszik a Föld energia-készlete, ugyanakkor csökken a hő-kiszugárzás sebessége. E jelenség kritikus esetben odáig is elvezethet, hogy megváltozhatnak a csapadékviszonyok, és eltűnhetnek az évszakai közötti hőmérsékleti különbségek. De ennire már csak az öngyilkos civilizáció képes, aminek károsító hatására szerencsére az emberiség időben felébredt, és remélhetőleg, a természet- és környezetvédelem érdekében mindent meg is tesz, hogy a visszatérések törvénye sértetlenül érvényesülhessen az évszaktváltozások alkalmával.

Bátyai Jenő

MIP? HOL? MIKOR?

1977. SZEPTEMBER 10., SZOMBAT - NEVNAP: HONÓRIA
 A Nap kel 5 óra 14 perccor, és nyugszik 18 óra 07 perccor.
 A Hold kel 1 óra 56 perccor, és nyugszik 16 óra 22 perccor.
VIZÁLLÁS
 A Tisza vízállása Szegednél pénteken plusz 100 cm (apadó).

KILENCEVENÖT ÉVE
 született Gellért Oszkár (1882-1967) Kossuth-díjas költő, újságíró, a Nyugat egyik szerkesztője. Művészetét államunk 1949-ben Kossuth-díjjal méltányolta.
MOZIK
Szabadság: Fedőneve: Lukács (színes szovjet-magyar, fél 4, háromnegyed 6 és 8 órakor). **Ejszakai előadás 22 órakor:** Volt egyszer egy vadnyugat I-II. rész (csak 16 éven felülieknek, színes, amerikai-olasz, felemelt, dupla helyárral).
Fáklya: fél 3 órakor: Osceola (színes, m. b. NDK), háromnegyed 5 és 7 órakor: Aranyvadászok (színes olasz, 20 szazalékkal felemelt helyárral).
Vörös Csillag: délelőtt 10 órakor: Fedőneve: Lukács (színes szovjet-magyar), fél 4 órakor: Makkosmiska (színes szovjet), fél 6 és háromnegyed 8 órakor: Egó pajták (színes, m. b. francia-olasz). **Ejszakai előadás 22 órakor:** Papírhald (amerikai).
Postás mozi: Gyökértelen fa (m. b. bolgár film, 5 órakor).
Dugonics mozi (Kossuth Lajos sgt. 53.): Falerie (színes angol, csak 16 éven felülieknek, 5 és 7 órakor).
ÜGYVELETES GYOGYSZERTÁR
 Klauzál tér 3. sz. (13/57-es) este 8 órától reggel 7 óráig. Csak sürgős esetben.

BALESETI ÉS SEBÉSZETI ÜGYVELET
 Ma a balesetet szenvedett személyeket Szegeden a II. sz. Sebészeti Klinika (Pécsi u. 4.) veszi fel, sebészeti ügyeletet az I. sz. Sebészeti Klinika (Pécsi u. 4.) tart.

ÁLLATORVOSI ÜGYVELET
 Szeptember 17-ig, szombat 13 órától hétfő reggel 6 óráig, hétköznap este 6 órától reggel 6 óráig elsősegély és nehéz ellátás esetére ügyeletes:
 I. és III. kerület: Gyálarát, Kishundozsma területén: dr. Makkosy Ferenc állatorvos. Lakása: Szeged, Szt. László u. 23/A. Telefon: 14-212.
 II. kerület: Algyó, Tápé területén: dr. Major József állatorvos. Lakása: Algyó, Géza u. 9. Telefon: 67-262.
 Kübekháza, Szőreg, Újszentiván, Tiszasziget területén dr. Varga Sándor állatorvos. Lakása: Újszeged, Fűrj u. 46/A. Telefon: nincs.
 Az állatorvos kiszállításáról a ható fel köteles gondoskodni.

RADIO

KOSSUTH
 8.25: Lányok, asszonyok
 8.50: Zenekari muzsika
 9.30: Előadássorozat a magyar szocialista irodalom történetéből - 3.
 10.05: Fejzetek az Operaház történetéből - 3.
 10.55: Schumann: g-moll szonáta
 11.13: Rádiószínház
 12.30: Zenei anyanyelvünk
 12.30: Magyarán szólva
 12.45: Melódiakötel
 14.05: Zala Tóth Erzsébet nótákat énekel
 14.25: Szerkesztőségi beszélgetés a Falurádióban
 14.55: Új Zenei Újság
 15.30: Kovács Kati és a Bergenyi-együttes műsorából
 16.00: 168 óra
 17.30: A zongoraművészet első aranykora
 19.41: Az Állami Népi Együttes felvételeiből
 20.49: A Rádió lemezbumba
 22.25: A beat kedvelőinek
 23.10: Julius Caesar - részl.
 0.10: Melódiakötel

PETŐFI
 8.20: Tíz perc küppöltika
 8.33: Az elcsérelt menyasszony - részl.
 8.50: Válaszolunk hallgatóinknak
 9.05: Nóták
 10.00: Szombat délelőtt
 12.00: Tárzene a Halászbástyáról
 12.33: Zenekari muzsika
 13.05: Vasutaskolónia Dunakeszi
 13.33: Donizetti-áriák
 14.00: A bolgár kultúra hete
 14.22: A La Mancha lovagja - részl.
 15.08: Versek világa
 15.25: Orvosi tanácsok
 15.33: Napraforgó
 16.33: Körkapcsolás bajnoki labdarúgó-mérkőzésekről
 17.25: Otórai tea
 18.37: Közvetítés az U. Dózsa-Békéscsaba és a Rába ETO-Videoton bajnoki labdarúgó-mérkőzéséről
 19.20: Debreceni dzsessznapiak
 19.51: A zöld notesz
 20.38: A Rádió Dalszínháza
 23.10: Slágermúzeum
 3. MŰSOR
 8.07: A debreceni Kodály kórus hangversenye
 9.02: Bemutatjuk új lemeztünket
 10.05: Slágerlista
 10.40: Vészi Endre versei
 10.45: Zenekari muzsika
 12.20: Jenufa - részl.
 13.13: Beethoven: a-moll vonósnégyes
 14.05: Zenekari muzsika
 15.30: Délutáni hangverseny
 16.50: Magyar zeneszerzők
 17.16: A bolgár kultúra hete
 18.03: Barokk muzsika
 19.33: XX. századi kamarazene
 20.17: A sevillai borbély - részl.
 21.08: Tip-top parádé
 21.38: Századunk zenéjéből

TEVÉ

BUDAPEST 1.
 8.59: Tévétorna (ism.)
 9.05: Pelfedező úton Észak-Amerikában - V/1.
 9.30: Televariete
 10.15: Nyugdíjasok műsora (ism.)
 10.45: Sztróff Mihály - 7. (ism.)
 11.40: Mindenki közeledik (ism.)
 11.55: Játék a betűkkel (ism.)
 14.37: Fejzetek az álladexikonból
 15.30: Unokáink is látni fogják
 16.00: BSE-Akadémik Szófia - Tanács Kupa női kosárlabda-mérkőzés
 17.40: Hírek
 17.45: Riportfilm - Egyenruhában
 18.30: Lángolás - dok.-film Dzserrinszkijről
 18.55: Egymillió fontos hangjegy
 19.10: Cicavízó
 19.30: Tévéhíradó
 20.00: Gusztáv és a hosszú élet - 2.
 20.05: Hívó a férjem tállkára - m. b. amerikai film (16 éven felülieknek)
 21.40: Egy csók és más semmi - zenés vígjáték (ism.)
 22.55: Tévéhíradó 3.
BUDAPEST 2.
 20.00: Agónia - Miroslav Krieva drámája (ism.)
 21.50: Tévéhíradó 2.
 22.10: Doktor a házánál - 6.
BELGRÁD 1.
 14.40: Jugoszláv motorosbajnokság
 15.45: Jugoszláv labdarúgó-bajnokság
 17.45: Gyermekeknek
 18.45: Szórakoztató időköz
 19.15: Rajzfilm
 20.00: Humor
 20.30: A juhász - amerikai játékfilm
BELGRÁD 2.
 17.50: A jugoszláv haditengerészet egységei
 18.55: Elterajzok: Dickens
 20.00: Tévétorna
 20.30: Komoly zene
 21.30: Huszonnégy óra

HALÁLOS BALESET
 A nagylaki országhatár felelő Makó irányába, mintegy 120 kilométeres sebességgel vezetett P 125-ös autóját Stanislaw Marek Wrobel lengyel állampolgár, s egy tehergépkocsi előzésébe kezdett. Autója lehaladt eközben a bal oldali útpadkára, onnan még visszakormányzott az úttestre, de felborult az autó. A gépkocsivezető, s Edward Tadeusz Kulik - ugyancsak lengyel állampolgár -, kizuhantak az autóból, s a helyszínen meghaltak. A kocsi másik két lengyel utasát súlyos sérülésekkel szállították a makói kórházba.

DÉLMAGYARORSZÁG
 A Magyar Szocialista Munkáspárt Szeged városi Bizottságának napilapja
 Főszerkesztő: F. NAGY ISTVAN
 Főszerkesztő-helyettes: SZ. SIMON ISTVAN
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 6740 Szeged, Tanácsköztársaság útja 10. - Telefon: 12-633
 Felelős kiadó: KOVÁCS LÁSZLO
 A lapot nyomja:
 Szegedi Nyomda Szeged, Bajcsy-Zsilinszky utca 23.
 Nyomdaigazgató: DOBÓ JÓZSEF
 Terjesztő a Magyar Posta
 Előfizethető minden postahivatalban és a kézbesítőknél
 Előfizetési díj egy hónapra 20 forint. - Index: 25 053
 ISSN: 0133-023 x

Jó cukorrépatermés

Jó termést takarítanak be cukorrépából is a Csongrád megyei gazdaságok. A legtöbb helyen a hektáronkénti átlaghozam negyven-ötven mázsával meghaladja a tavalyit. A szállítás - a mezőhegyesi és a szolnoki feldolgozó üzemekel történt megállapodás értelmében - „menetrendszerben” történik, olyan ütemben, ahogy fogadni tudják a gyárak az édesipar nyersanyagát. A képen: Speedilis kombájnnal emelik ki a földből a termést a Hódmezővásárhelyi Főiskolai Tangazdaságban. Egy gép napi teljesítménye nyolc-tíz hektár.

Kérdés
 - Meglepett a férjem a születésnapomon.
 - És mondd, kivel?

Tájvédelem a Balatonnál

dig 7500 hektárra terjesztik ki, amelyben törvényi védelmet kap a Szent-György-hegy, a Gulács, a Tóti hegy, a Csobánc és Szigliget.

A jövő év márciusára elkészül a badacsonyi tájvédelmi körzet tudományosan megalapozott, összevont és részletes tájrendezési terve. A táj jellegének, esztétikai képének fenntartása, rekonstrukciója mellett a mesterséges alkotóelemek egyensúlyára különös gondot kell fordítani. Korlátozzák például az építkezések módját, a bányászást, az ipartelepitést, de ösztönözik minden olyan gazdasági tevékenységet, amely hagyományos és nem sérti a táj jellegét. Különös jelentőségűnek tartják a szőlőművelés fenntartását és a gazdálkodás fellendítését.

A tájvédelem, az eredeti környezeti kép fenntartására és a gazdasági érdek egyaránt sürgeti a szőlővidék rekonstrukcióját. A tájképi igények, a keskenyteraszos telepítést helyezik előtérbe.

röviden

Új útvonalon a 44-es busz

A hídépítési munkák anynyira előrehaladtak, hogy szükségessé vált az Odesszai körút - Népkertr sor és Gyapjas Pál utca közötti útszakaszán a forgalmat korlátozni. Ezért a 44-es autóbusz szeptember 11-től, vasárnaptól a Gyapjas Pál utca helyett a Népkertr soron közlekedik a Széchenyi tér, illetve az Odessza körút felé. Az útvonalváltozás miatt megszűnnek a Gyapjas Pál utcai, Kállai utcai, Odessza körúti és a Rózsa Ferenc gimnázium elnevezésű megállóhelyek és helyettük mindkét irányban a Liget vendéglő és Vedőnépképző megállóhelyeken állnak meg a 44-esek.

TANÁCSKOZÁS AZ AUTÓKLUBBAN

A Zaporozsec-szakosztály szeptember 12-én, hétfőn 18 órai kezdettel tartja összejövetelét a Magyar Autóklub Szeged, Kossuth Lajos sugárút 112. szám alatti klubhelyiségében. A tanácskozást Labádi Ernő vezeti.

MUNKA ÉS MŰVELTSÉG

A szocialista brigádok vetélkedőjének területi döntőit ma és holnap rendezik meg a Juhász Gyula Művelődési Központban. Az „egyéb üzemek” dolgozóinak versenye ma délelőtt 9 órakor kezdődik, a vasasüzemek brigádjai pedig vasárnap, ugyancsak 9 órától vetélkednek.

Gyászközlemények

Hálás köszönetet mondunk mindazoknak a rokonoknak, ismerősöknek, barátoknak, akik szerettét férjem, IFJ. LENGYEL LAJOS temetésén megjelentek, utolsó útjára elkísérték, és sírjára virágot helyeztek. Gyászoló felesége - Tarján, Retek u. 27. 20 437

Köszönetet mondunk mindazoknak a rokonoknak, ismerősöknek, szomszédoknak, akik szerettét halottunk, MIKLÓS PÁLNE temetésén megjelentek, részvételmüket és virágokkal mély fájdalomukat nyhítani igyekeztek. Köszönetet mondunk továbbá az I. kórház orvosainak és

ápolóinak áldozatos munkájukért. A gyászoló család. 20 436

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik szerettét halottunk, SORBÁN MIHALYNE temetésén megjelentek, részvételmüket, virágokkal fájdalomukat nyhítani igyekeztek. Továbbá Köszönetet mondunk a II. kórház orvosainak, ápolóinak, akik élete megmentéséért fáradoztak. A gyászoló család - Tolbuhin sgt. 20 411

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik TÓBIAS ANTALNE búcsúztatásán megjelentek. A gyászoló család. 20 417